

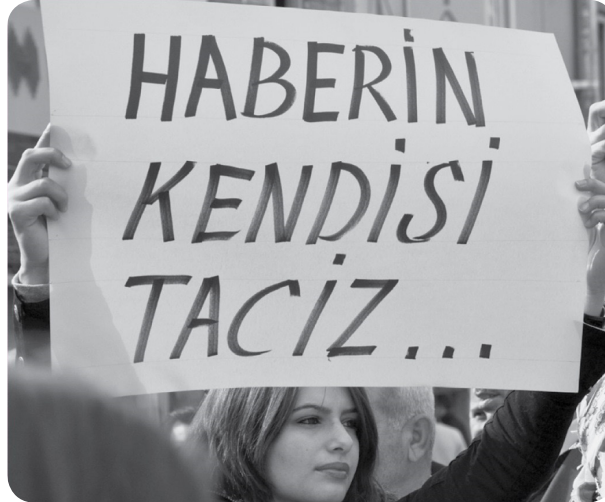
HABERİN KENDİSİ TACİZ

Denizli Şube Kadın Komisyonu

Tecavüze uğrayan kadınlar aynı zamanda medyanın da istismarına uğruyor. Tecavüz, taciz, ensest, pedofili gibi cinsel istismar haberlerinin yapılışında baştan aşağı büyük bir ilkesizlik ve özensizlik görüyoruz. Haberin verilmiş şekliyle habere konu kişilerin bilgilerinin deşifre edilmesine kadar mağdurlar açısından çok ağır sonuçlar doğurabilecek haber akışları bulunmakta ve bu hali ile medya, erkek devlet politikalarına çanak tutmakta.

Uzmanlara göre kadının tecavüz sonrası yaşadığı üç psikolojik durum var; tecavüz sonrası travma sendromu, akut stres bozukluğu ve travma sonrası

stres bozukluğu. Tüm bunlara ilave toplum tarafından yargılanma, inanılmama, yalnız bırakılma, sorgulanma eylemleri de eklenince tecavüze uğrayan kadından aslında patriyarkanın ne beklediği ortaya çıkıyor; *tecavüze ses çıkarma*

ve olanları kimseye anlatma.

Tecavüz davalarında “neden bağırmadın”, “neden

kaçmadın”, “hayır dedin mi”, “o saatte niye ordaydın” diye soran savcılarının, hakimlerin yarattıkları mağduriyet yetmiyormuş gibi bir de medyanın olayı haberleştirme şekli yeni bir mağduriyete neden oluyor. Yaraları sarmanın hiç de kolay olmadığı tecavüz travmasının ardından kadın için yaralayan ve sorgulayan başka bir dönem başlıyor; haber değeri olma dönemi.

Örnekleyelim; acar muhabir(!) hukuksal süreci başlamış bir tecavüz davasını kadının savcılıkta verdiği ifadeden, mesleğini ve geçmişini deşifre etmeye kadar varan tüm bilgileri ile haberleştiriyor ve güya buzlanmış olan kadının

resmi eşliğinde yazılı ve görsel basına malzeme ediyor. Birkaç yıl önce yaşanan bu olayda kadının kanalın ana haber programına telefonla katılarak isyan edişini belki hatırlarsınız. Kadının yayında söylediği “ben şu anda sizin için haber değeri olan biriyim, ama ben insan olarak değerli olmak istiyorum” sözlerine herkes kulak vermek zorunda.

Tecavüze uğrayan 11 yaşındaki çocuk, yaşadığı şehirden okuduğu okula kadar tüm bilgilerinin haberleştirilmesi üzerine okuldaki öğrenci velilerinin gazabına uğruyor ve okuldan alınması için veliler ayaklanıyor. Tecavüze karşı ayaklanmayıp da namus duygularını küçük bir çocuk üzerinden tatmin etmeye çalışan velilerin şuarsuzluğu bir yana, çocuğun hayatını içinden çıkılmaz hale getiren habercilik faciası diğer yana.

Basın Kanun’unun 21. Maddesi’ne göre süreli yayınlarda tecavüz mağdurlarının kimliklerini açıklayacak ya da tanınmalarına yol açacak şekilde haber yapmak suç sayılıyor. Ne yazık ki ülkemizde medya bu konuda büyük bir aymazlık içerisinde. Tecavüzün nasıl gerçekleştiği ve

tecavüze uğrayanın kimliği mutlaka gizlenmeliyken aksine çoğu zaman haber hikayeleştirilerek veriliyor ve kullanılan fotoğraflarla pornografik bir malzemeye dönüştürülüyor. Özellikle internet haberciliğinde tecavüz haberlerinin veriliş şekli tam bir garabet. Bu haberler mini etekli ya da iç çamaşırılı kadın resimleriyle görselleştirildiği gibi kimi haberlerin altında cinsel ürün satan firmaların reklamları da yer alıyor.

Medya “aşk cinayeti”, “kızgın koca”, “sinir krizi”, “kıskançlık”, “onur”, “namus”, “maddi sıkıntılar nedeniyle bunalım” gibi kavramlarla cinayetleri makulleştiriyor. Planlı cinayetler, bir anlık öfke kılıfıyla sunuluyor ve haberlerde katillere “haksız tahrik” bahanesi olacak yanlı detaylar konuyor.

Belki hatırlarsınız bir süre önce yabancı uyruklu bir kadın tecavüze uğradı. Haberin manşeti; “İsveçli Kadının Türk Erkeği ile İmtihani”. Devamı alt başlıkta; “Yatakta Biten Beyoğlu Gecesi”. Bu kadarla da hırsını alamayan haberci, kadının sosyal paylaşım sitelerindeki resimlerine ulaşarak haberi kadının resimlerinden oluşan bir fotogaleriye dönüştürmüştü.

“Sevdiği gerekçesiyle”, “karşılık görmemesi nedeniyle” gibi bahanelere “zorla ilişki”, “zorla seks” gibi tanımlamalar iliştilen sayısız tecavüz haberi var. Tecavüze uğrayan kadının cinsel ilişkinin bir tarafıymış gibi gösterilmesi ve cinsel objeye dönüştürülmesi kabul edilemez. Erkek medya ısrarla tecavüze yeni bir isim bulmaya ve bahaneler türetmeye çalışıyor. Tecavüzü sanki ilişkinin

bir çeşidiymiş gibi yansıtan ifadeler, tecavüzü olağan bir eylemiş gibi göstermekle kalmayıp münferitleştiren, yol yöntem öğretten ve artmasına neden olan tehlikeli bir noktaya götürmekte.

“Su testisi su yolunda kırıldı”, “fantezi kurbanı oldu”, “parkta hayat kadınıyla zorla seks” vs. gibi başlıklar atılan haberlerin devamında da habercilerin kurguları yer alıyor. Soruyoruz; tecavüz haberlerini kurgulayarak fantezi malzemesi yapmakta nereden çıktı? Bakın tecavüz haberi sonrası okuyucuya üstü kapalı ne mesajlar veriliyor; “kadın o saatte dışarıda ne yapıyormuş”, “neden alkol almış”, “erkek arka-

daşının evinde ne işi varmış”, “neden açık giyinmiş”? Israrla kadının oturuşu, kalkışı, kıyafeti bu suça neden olarak gösterilmeye çalışılıyor.

Oysa tecavüz, kadınların kıyafetleri, tavırları, bakışları ile kışkırtılan bir eylem değildir. Sokaktan eve, gözetimden okula, savaştan aile içine kadar görüldüğü sayısız örnekleri vardır. Kadınların kimlikleri, emekleri, bedenleri üzerinde denetim kurmanın bir parçasıdır ve bir erkeklik eylemidir.

Türkiye’ de yılda binin üzerinde kadın; kocası, eski kocası ya da sevgili tarafından katle-

diliyor. Telefona gelen mesaj, boşanmak istemek, boşanmış olmak, etek boyu, başka bir erkekle sohbet etmek, sık yıkanmak, yemeği tuzlu yapmak gibi mahkeme tutanaklarına girmiş birçok gerekçeler erkeklerin kadınları öldürmesine yetiyor. Yargı, bu gerekçeleri haklı bulup cezalarda indirim yapıyor. İşin medya ayağında ise bu cinayetler hala 3. sayfa haberi. Haberler katil erkeğin ifadesi üzerinden geçerli bir sebep yaratılmaya çalışılarak veriliyor. Medya “aşk cinayeti”, “kızgın koca”, “sinir krizi”, “kıskançlık”, “onur”, “namus”, “maddi sıkıntılar nedeniyle

bunalım” gibi kavramlarla cinayetleri makulleştiriyor. Planlı cinayetler, bir anlık öfke kılıfıyla sunuluyor ve haberlerde katillere “haksız tahrik” bahanesi olacak yanlı detaylar konuyor.

Yargılama usulleri, adli tıp raporları, verilen kararlar, olayların habere dönüştürülme şekilleri isyanımızı artırıyor. Anlamakta direnen çok olsa da tekrar etmekte fayda var; Erkek Adalet Değil Gerçek Adalet! İstiyoruz.

Denizli Şube Kadın Komisyonu

